

Liturgiemap 2011

Samen op weg naar Goed Goud

Solidaridad

Inhoudsopgave

Op weg naar Goed Goud in uw geloofsgemeenschap	3
Goed Goud in Colombia: een lange weg	4
Achtergrondverhaal	4
Gedachten	5
Gebeden	6
Portretten van Americo en Ualbino uit Chocó, Colombia	7
Americo Mosquera, al 9 jaar mijnbouwer in Colombia	8
Ualbino en zijn milieuvriendelijke mijn	9
‘Onvoorstelbaar hè, zoveel uren werk om genoeg goud te vinden voor één ring’	10
Reisverslag Bibi van der Velden naar Colombia	10

Deze liturgie map is een aanvulling op de uitgebreide liturgiemap 2010. Beide kunnen gecombineerd gebruikt worden.

Solidaridad

’t Goylaan 15
3525 AA Utrecht
Tel. 030-2720313
E-mail: info@solidaridad.nl
Internet: www.solidaridad.nl

Gironummer voor giften 180 4444

Teksten: Franck Ploum, Maaïke Groeneveld
Foto omslag: Henk van Kooten; andere foto's: Kike Arnal

Alle teksten uit deze uitgave mogen worden vermenigvuldigd, mits de oorspronkelijke bronnen worden vermeld.
© Solidaridad, Utrecht oktober 2011

***Op weg naar Goed Goud* in uw geloofsgemeenschap**

Ook dit jaar is er volop materiaal beschikbaar om de campagne *Op weg naar Goed Goud* binnen uw geloofsgemeenschap te ondersteunen. Het materiaal van vorig jaar is aangevuld met nieuwe gebeden en gedachten. Ook treft u nieuwe verhalen en portretten aan.

Evenals vorig jaar is er geen materiaal ontwikkeld voor één specifieke zondag in de adventstijd (zoals in het verleden), maar is er een breed pakket beschikbaar, dat het hele jaar gebruikt kan worden. De liturgiemap bevat liturgische suggesties zoals gebeden, meditatieve teksten, liederen en schriftlezingen, maar ook achtergrondverhalen en portretten van mijnbouwers.

Al het materiaal is gericht op Bijbelse thema's in relatie tot de campagne *Op weg naar Goed Goud* en is te gebruiken in zondagsvieringen, weekvieringen, vespers, themavieringen e.d.. Er is ook materiaal om te gebruiken in kindernevendiensten, familievieringen of kindercatechese.

Op www.solidaridad.nl/liturgie kunt u artikelen downloaden die u kunt plaatsen in het kerk- of parochieblad. Op de website vindt u ook de digitale versies van de kerkbankfolder en van de liturgiemap en de aanvulling daarop. Op www.opwegnaargoedgoud.nl vindt u alle informatie over de campagne.

We nodigen u van harte uit gebruik te maken van alle materialen en zo de adventactie *Op weg naar Goed Goud* in uw eigen geloofsgemeenschap inhoudelijk te versterken en mensen te betrekken bij het verduurzamen van de goudsector.

Succes!

Goed Goud in Colombia: een lange weg

Achtergrondverhaal

Om de campagne Op weg naar Goed Goud te laten slagen is Solidaridad actief in verschillende landen en werkt daar nauw samen met plaatselijke organisaties. In Colombia is er samenwerking met AMICHOCÓ, een organisatie die opkomt voor Chocó en haar inwoners.

‘Chocó is de minst ontwikkelde en armste provincie van Colombia. Het onderwijs en de gezondheidszorg zijn benedenmaats, de inwoners kampen met economische en milieuproblemen, kansen op elk vlak ontbreken’ vertelt Sandra Hernández van AMICHOCÓ. ‘Hele dorpen zijn afhankelijk van de opbrengst van goud en platina. Zeker nu de goudprijs al tijden historisch hoog is, trekt de regio de aandacht van grote buitenlandse mijnbouwbedrijven. Deze bedrijven betalen de Afro-Colombiaanse families, die eigenaar van de grond zijn, om goud te mogen delven. Dit gebeurt illegaal, zonder vergunning van de staat. De regering kijkt nauwelijks naar Chocó om, zodat deze bedrijven rustig hun gang kunnen gaan.’

Illegale goudmijnen

Van rust is echter geen sprake in de illegale goudmijnen van Colombia. De mijnen worden zo snel mogelijk machinaal leeggehaald om vervolgens uitgeput en vervuild achter te worden gelaten. In een illegale goudmijn vlakbij het stadje Tadó is het graafproces nog in volle gang. De machines staan vandaag echter even stil, de dorpelingen mogen zelf weer even de mijn in om hun geluk te beproeven. Een groepje mensen is fanatiek in de rivier aan het werk, op zoek naar snippers goud en platina. Er wordt gegild als er een stuk modder naar beneden komt. Bibi schrikt van de koortsachtige blik in de ogen van de goudzoekers.

Aristarco Mosquera, vertegenwoordiger van de gemeenschap van Tadó, snapt wel dat de mensen zwichten voor illegale mijnbouw: ‘Wij denken hier niet op een kapitalistische manier, dromen er niet van om rijk te worden. Maar de mensen willen toch eten, naar de dokter, hun kinderen naar school sturen. Wanneer je in armoede leeft is illegale mijnbouw een aantrekkelijke manier om even snel geld te verdienen.’

Groen Goud

Een van de programma's van AMICHOCÓ is Oro Verde® (groen goud). Oro Verde® certificeert gouddelvers die op een traditionele en verantwoordelijke manier te werk gaan. In ruil daarvoor krijgen zij niet alleen een hogere vergoeding voor hun goud en platina, ze krijgen ook een jaarlijkse premie. Deze premie vloeit weer terug in de gemeenschap. Meer dan 1.300 mensen hebben nu al direct profijt van Oro Verde® en ongeveer 7.900 hectare tropisch regenwoud wordt dankzij het programma beschermd.

Gelukkig zijn er ook gouddelvers die dankzij Oro Verde® op traditionele wijze, met aandacht voor mens en milieu, hun werk kunnen uitvoeren. Oro Verde® adviseert gouddelvers bij het herbeplanten van de omgeving van de mijnen. Dit is niet alleen belangrijk om het landschap groen maar ook om het klimaat leefbaar te houden.

www.opwegnaargoedgoud.nl

Gedachten

Aanschouw je leven:
rijkdom alom
eten in overvloed
geen zorgen om huis en haard

Aanschouw mijn leven:
armoede zonder grenzen
werken voor een hongerloon
onzeker is de dag van morgen

Kom tot inkeer – zie mij aan
herken in mij de mens
die ook jij bent:
zoekend naar geluk en leven

Kom tot inkeer – deel mijn leven
zie mijn armoede
en jouw rijkdom
als één verhaal
en doe mij recht

Aanschouw – Kom tot inkeer
Scheep levenskansen wereldwijd
voor jou voor mij
kinderen en kinds kinderen

Goud in mijn hand
blinkend sieraad
teken van rijkdom,
liefde, schoonheid.

Goud in hun hand
zwoegend verkregen
teken van hoop
brood voor morgen.

Goud met toekomst
rust in handen
die reiken naar elkaar
en bouwen aan een nieuwe wereld.

Goud,
edel blinkend
diep verborgen
bodemschat

Goud,
bron van rijkdom
bron van armoede
verdeel en heers

Goud,
wie kan het betalen
wie betaalt de prijs
wie is eigenaar?

Eerlijk goud
met trots gedragen
met liefde gewonnen
deze wereld nieuw

Gebeden

Gij die liefde zijt,
open onze harten
en breng ons bijeen
rond uw gouden toekomst:
een wereld in recht en vrede

Dat wij niet langer verdeeld zijn
in arm en rijk,
heersers en onderdanen,
slaven en onderdrukkers,
maar leven als kinderen
van uw nieuwe wereld

Gij die liefde zijt,
open onze harten
omwille van deze aarde
omwille van uw mensen
waar ter wereld ook

Amen

Kom over ons met uw geest
en maak ons nieuw

omwille van zovelen
die geen mens mogen zijn:
onderdrukt gekleineerd om wie ze zijn
slaaf gemaakt in mijnen en fabrieken
gedoemd om te werken voor bijna niets

omwille van uw mensen
die hun ogen sluiten voor wat is
levend in rijkdom zonder te zien
badend in luxe zonder te horen
gouden sieraden vol menselijk leed

omwille van allen
die anders willen en doen
wereldverbeteraars die blijven geloven
sprekers voor wie geen stem hebben
werkers – in het verborgene – aan gerechtigheid

Kom over ons met uw geest
en maak ons nieuw

Portretten van Americo en Ualbino uit Chocó, Colombia

Solidaridad werkt onder andere samen met goudzoekers in Chocó in Colombia. Chocó is de meest afgelegen kustprovincie van het land en een van de warmste, natste en armste regio's op aarde. De bevolking bestaat voor meer dan 90% uit Afro-Colombianen. Met het prachtige, maar ondoordringbare, oerwoud is het een van nature afgelegen gebied. De afgelopen 25 jaar is het nog meer geïsoleerd geraakt door het geweld van guerrilla's, paramilitairen en cocaïnehandelaren. Terwijl al een miljoen bewoners zijn gevlucht voor het geweld in dit zo goed als wetteloze gebied, zoeken anderen in Chocó hun geluk in goud.

Ruim 80% van de inwoners is werkzaam in de mijnbouw. Het goud dat de mijnwerkers zoeken bestaat slechts uit restjes. Twintig jaar geleden hebben graafmachines de grote klompen al weggehaald en het oerwoud verwoest. Tegenwoordig delft de meerderheid het goud op een onveilige en milieuonvriendelijke manier. Deze illegale mijnbouw is een aantrekkelijke manier om snel geld te verdienen, maar leidt ook tot een hoop sociale, economische en milieuproblemen (bijvoorbeeld landuitputting en slechte arbeidsomstandigheden).

Er zijn in dit gebied ook mijnbouwers zoals Americo Mosquera en Ualbino die het goud wel op een veilige en milieuvriendelijke manier winnen. Zij zijn aangesloten bij de Oro Verde®* (Groen Goud) mijnbouwers, die de inspiratie zijn geweest voor de ontwikkeling van de Fairtrade-Fairmined standaard.

* Oro Verde® (Groen Goud) is een coöperatie van goudmijnbouwers in Colombia, in de provincie Chocó waar voornamelijk Afro-Colombiaanse families wonen. De mijnbouwers die zijn aangesloten winnen hun goud al op een duurzame wijze en sparen zo hun eigen gezondheid en leefomgeving. Steeds meer mijnbouwers zoals Americo (foto) sluiten zich bij dit initiatief aan.

■ Ualbino (boven) en Americo

Americo Mosquera, al 9 jaar mijnbouwer in Colombia

Americo Mosquera (53) wint al negen jaar goud op een milieuvriendelijke manier. Dit doet hij in zijn bovengrondse mijn, een kronkelige kreek vol kiezels, in het dorpje La Angostura in de kustprovincie Chocó.

La Angostura is een groepje van huizen langs de doorgaande weg. Americo en een paar andere families wonen er en werken er in hun mijn. De brug naar het oerwoud ligt tussen de huizen verscholen. Vanaf de brug is het ongeveer een half uur lopen naar de mijn. De tocht in de zinderende hitte gaat door het prachtige oerwoud en de beekjes heen.

Plantje uit het oerwoud goed alternatief voor kwik

De meeste mensen in Chocó delven het goud op een illegale manier met negatieve gevolgen voor mens en milieu. Americo heeft hier een milieuvriendelijke manier voor gevonden. In plaats van het giftige kwik gebruikt hij bijvoorbeeld het sap van het blad van een plant uit het oerwoud om het goud te ontdoen van de laatste vuilresten.

Voordat hij als mijnwerker aan de slag ging, was Americo werkzaam in de gezondheidszorg en handelde hij in hout. Negen jaar geleden besloot hij mijnwerker te worden. Van begin af aan heeft hij op een traditionele, handmatige, manier en zonder kwik goud gewonnen. Hij maakt geen gebruik van graafmachines, zoals ook in het gebied gebeurt. Americo's manier van werken sluit aan op die van Oro Verde. Americo heeft zich als een van de eersten bij Oro Verde aangesloten.

■ **Americo gebruikt sap van een plantje ipv kwik**

Positieve verandering dankzij Fairtrade-Fairmined

De 'groene' goudzoeker is blij met de erkenning voor zijn manier van werken: 'Het is een hard leven en rijk zal ik er nooit van worden, maar' zegt hij trots, 'het is waardige arbeid en ik spaar het milieu.' Americo's opbrengst bestaat voor 60% uit platina en voor 40% uit goud. Hij schat dat hij de afgelopen negen jaar in totaal ongeveer twee kilo aan edelmetaal heeft gewonnen. Dat was genoeg om met zijn tien kinderen van te overleven. Americo benadrukt dat zijn inkomsten hoger zijn omdat hij is aangesloten bij Oro Verde®. Sinds kort is ook zijn mijn gecertificeerd en zal ook zijn goud het Fairtrade-Fairmined label dragen. Deze verantwoorde werkwijze en extra inkomsten dragen bij aan een positieve verandering voor hemzelf, zijn familie en gemeenschap.

Americo is blij dat de eerste merken in Engeland het Fairtrade-Fairmined goud gebruiken want zo hoeven de mijnwerkers niet langer slaven te zijn van het huidige maatschappelijke bestel. 'Het is goed als de kopers van sieraden zich realiseren wat de consequenties zijn van het aanschaffen van goud: dat het de moeite waard is om iets meer te betalen als dit een verantwoorde goudwinning tot gevolg heeft.' zegt Americo.

Ualbino en zijn milieuvriendelijke mijn

Vol enthousiasme werkt Ualbino (80) in zijn goudmijn in het groene paradijs van Manungará, een dorpje in de jungle van Chocó. In Chocó wordt veel goud op een milieuvriendelijke en illegale manier gewonnen, met negatieve effecten voor mens en milieu. ‘Wanneer je in armoede leeft, is illegale mijnbouw een aantrekkelijke manier om even snel geld te verdienen’ legt Aristarco Mosquera uit. Hij is gekozen vertegenwoordiger van de gemeenschapsraad van het stadje Tadó. Ualbino kiest ervoor om het goud wel op een milieuvriendelijke manier te delven. Hij wordt hierbij ondersteund door Oro Verde® (Groen Goud), een Colombiaanse partnerorganisatie van Solidaridad. Beide organisaties streven ernaar om het delven van goud te verduurzamen en de werk- en leefomstandigheden van mijnbouwers te verbeteren.

Eén met de natuur

Ualbino werkt volgens traditionele wijze en heeft veel aandacht voor mens en milieu. Hij staat erg dicht bij de natuur. Hij beschikt niet zoals Americo, een andere mijnbouwer van Oro Verde®, over een machine om water op te wekken.

In plaats daarvan is hij afhankelijk van voldoende regenval. Toen Solidaridad en juwelenontwerpster Bibi van der Velden hem bezochten in februari had het al dagen niet geregend. Er stond geen water in de mijn, waardoor Ualbino niet kon werken. Hij maakt zich daar geen zorgen om: ‘Het weer kun je ten slotte niet dwingen’, vertelde hij. Dat bleek te kloppen toen een half uur later de regen met bakken uit de hemel kwam. De volgende dag kon Ualbino weer aan het werk.

■ Ualbino vertelt Bibi over zijn goudmijn

Van de jungle naar etalages duizenden kilometers verderop

Afgelopen voorjaar hebben Ualbino en andere gouddelvers van Oro Verde hun Fairtrade-Fairmined certificering rond gekregen. Als gevolg ervan verschijnen duizenden kilometers bij hen vandaan beetje bij beetje gouden sieraden met het Fairtrade-Fairmined label in de etalages. Ualbino zal deze sieraden waarschijnlijk nooit in handen krijgen, maar hij en de andere goudzoekers van Oro Verde® leggen wel de basis van ‘goed goud’ in de mijnen van Chocó.

■ Illegale goudmijn in de buurt van Tado

‘Onvoorstelbaar hè, zoveel uren werk om genoeg goud te vinden voor één ring’

Reisverslag Bibi van der Velden naar Colombia*

Een gouden ring of setje oorbellen schaffen we zonder blikken of blozen aan. Maar zonder dat we het weten heeft zo’n mooi sieraad in een ver land soms schade berokkend aan mens en milieu.

Van achter een rij tralies observeert de verkoper met een schuin oog het Europese gezelschap dat zich plotseling voor zijn sieradenwinkel ophoudt. Veel toeristen komen hier niet en al helemaal geen buitenlanders. Zijn etalage ligt vol met blinkend goud, in alle soorten en maten. Op verzoek schudt hij een plastic pillenpotje met goudsnippers leeg op een krant. De bekende juwelenontwerpster Bibi van der Velden (31) kijkt gefascineerd toe. ‘Is dit fairtrade goud?’ De verkoper schudt zijn hoofd, hij heeft geen idee.

We zijn net aangekomen in Quibdó, de hoofdstad van de Colombiaanse kustprovincie Chocó. Op uitnodiging van de Nederlandse ontwikkelingsorganisatie Solidaridad bezoeken we goudmijnen waar wordt gewerkt volgens de principes van Oro Verde®. Bibi, ambassadrice van Solidaridad, zal in Colombia zelf

op zoek gaan naar duurzaam verkregen goud, om te verwerken in een juweel. ‘Ik reis veel om inspiratie op te doen voor mijn ontwerpen en om materialen te verzamelen. Dit is de eerste keer dat ik in Colombia ben en goudmijnen ga bezoeken, spannend.’

De modderige onverharde wegen van Quibdó worden geregeerd door scooters, geschikte vervoermiddelen in de drukkende hitte. Langs de oever van de rivier Atrato bevindt zich het kloppend hart van het stadje. Daar vormen tientallen marktkraampjes een chaotische smeltkroes van mensen, koopwaar, geuren

* Dit reisverslag is gepubliceerd in Tijdschrift GREEN 2. Tekst is van Maaïke Groeneveld, fotografie van Kike Arnal. Zij reisden samen met Solidaridad en Bibi van der Velden naar Colombia en ontdekten dat goud ook groen kan zijn.

en kleuren. De avond valt en de lucht boven de Atrato kleurt langzaam roze. Marktkoopvrouwen zitten ontspannen op krukjes bij hun kraam terwijl ze kraaltjes in het kroeshaar van hun dochters rijgen. We zijn in het Afrika van Colombia.

Gevaarlijk gebied

Een paar uur eerder zijn we binnen drie kwartier vanuit Medellín, een stad met miljoenen inwoners in het noordwesten van Colombia, naar de kleine luchthaven van Quibdó gevlogen. Over land doe je er, met gunstige weersomstandigheden, ruim tien uur over. Toen we tijdens de vlucht uit het raam keken, zagen we meteen waarom. Door de ondoordringbare jungle lopen slechts twee onverharde wegen die Chocó verbinden met de rest van het land. Bovendien is het wereldwijd één van de regio's met de meeste regenval en grootste biodiversiteit.

■ **Bibi ervaart hoe goudzoekers hun groene goud in het kantoortje van Oro Verde laten wegen, met echte gewichtjes (want een elektronische weegschaal vertrouwen de goudzoekers niet)**

Guerrilla's en paramilitairen misbruikten de zeer moeilijk begaanbare regio jarenlang voor hun bloedige strijd, drugstransporten en kidnappings. Hoewel de rust sinds een jaar grotendeels is wedergekeerd, omschrijven reisgidsen de provincie Chocó nog steeds als een gevaarlijk gebied. Maar dat is niet af te lezen aan de gezichten van de inwoners van Chocó die, wanneer ze niet aan het werk zijn, ontspannen voor hun huisjes zitten te kletsen of te kaarten. Ze stralen zoveel rust en tevredenheid uit dat van goudkoorts geen sprake lijkt. Toch speelt het kostbare product hier een grote rol,

want ruim 80 procent van de inwoners is werkzaam in de mijnbouw. Goud zorgt hier niet alleen voor brood op de plank, maar ook voor veel problemen. Het delven van goud gaat namelijk vaak gepaard met zeer slechte arbeidsomstandigheden, milieuvervuiling en landuitputting. Solidaridad zet zich samen met lokale partnerorganisaties in om het delven van goud te verduurzamen en de werk- en levensomstandigheden van de mijnbouwers te verbeteren.

Goudkoorts

In Colombia werkt Solidaridad samen met AMICHOCÓ, een organisatie die opkomt voor Chocó en haar inwoners. 'Chocó is de minst ontwikkelde en armste provincie van Colombia' vertelt Sandra Hernández (28) van AMICHOCÓ wanneer we aangekomen zijn op de community farm in Manungará, ons logeeraadres in Chocó. De toegewijde jonge Colombiaanse is met ons meegevlogen vanuit Medellín en zal ons de komende dagen begeleiden. Een van de programma's van AMICHOCÓ is Oro Verde® (groen goud). Oro Verde® certificeert gouddelvers die op traditionele

en verantwoorde manier te werk gaan. In ruil daarvoor krijgen zij niet alleen een hogere vergoeding voor hun goud en platina, maar ook een jaarlijkse premie. Deze premie vloeit weer terug in de gemeenschap.

Meer dan 1300 mensen hebben nu al direct profijt van Oro Verde® en ongeveer 7900 hectare tropisch regenwoud wordt dankzij het programma beschermd. 'Hele dorpen zijn afhankelijk van de opbrengst van goud en platina' vervolgt Sandra haar verhaal.

'Zeker nu de goudprijs al tijden historische hoogten bereikt, trekt de regio de aandacht van buitenlandse mijnbouwbedrijven. Deze bedrijven betalen de Afro-Colombiaanse families, die eigenaar van de grond zijn, om goud te mogen delven. Dit gebeurt illegaal, zonder vergunning van de staat. Omdat de regering nauwelijks naar Chocó omkijkt, kunnen deze bedrijven rustig hun gang gaan.' De mijnen worden zo snel mogelijk machinaal leeggehaald om vervolgens uitgeput en vervuild achter te worden gelaten.

→

In een illegale goudmijn vlakbij het stadje Tadó beproeven de dorpelingen hun geluk. Naast de bulderende machines wroeten zij met hun handen in de aarde, op zoek naar snippers goud en platina. Er klinkt een gil als er plotseling een stuk modder naar beneden komt. Bibi schrikt van de koortsachtige blik in de ogen van de goudzoekers. ‘Je ziet dat deze mensen zich schamen voor hun armoede. Als honden mogen ze zich storten op de restjes.’

Groen goud

Aristarco Mosquera (51), vertegenwoordiger van de gemeenschap van Tadó, snapt wel dat de mensen zwichten voor illegale mijnbouw. In de open eetzaal van de community farm legt hij ons uit waarom. ‘Wij denken hier niet op een kapitalistische manier, dromen er niet van rijk te worden. Maar de mensen willen toch eten, naar de dokter en hun kinderen naar school sturen. Wanneer je in armoede leeft, is illegale mijnbouw een aantrekkelijke manier om snel geld te verdienen.’

Gelukkig zijn er ook gouddelvers die dankzij Oro Verde® op traditionele wijze, met aandacht voor mens en milieu, hun werk kunnen uitvoeren. Op dag twee in Chocó stelt Sandra ons voor aan Americo Mosquera (53). Zeven dagen per week is de vader van tien kinderen te vinden in zijn bovengrondse mijn in het heuvelachtige landschap bij het dorpje Angostura. Vanaf het dorp is het twintig minuten lopen naar Americo’s afgraving. Via een wiebelige houten brug steken we de rivier San Juan over, waar we aan de overkant worden begroet door mijnwerkster Maria. Ze kauwt op een stuk gember en lacht haar witte tanden bloot, waardoor een gouden sterretje op haar voortand zichtbaar wordt. We vervolgen onze weg door het hoge gras, steken stukken rivier over, klauteren over rotsen en banen door regenwoud heen tot plotseling de mijn in zicht komt.

Americo maakt deze tocht tweemaal daags. De gespierde goudzoeker staat tot aan zijn kuit in het water en schept aarde op een houten boodschappenband waar continu water overheen stroomt. Samen met zijn medewerker Armando (29) vist hij met de hand de grote stenen uit de aarde. De kleine deeltjes, waaronder de goud- en platinasnippers, zakken naar de bodem van de band op een jutezak. Americo spoelt de jutezak uit boven een emmer en kiepert de inhoud vervolgens in een platte, houten pan. Hij haalt de pan met draaiende bewegingen door het water en zorgt ervoor dat het zand uit de pan loopt en dat de snippers goud en platina overblijven. Veel is het niet. ‘We vinden ongeveer vier gram goud in twee

weken, net genoeg om van te leven,’ vertelt Americo zonder een greintje ontevredenheid in zijn stem. Bibi helpt mee en draait bedreven met de pan door het water om vervolgens een paar snippertjes platina en goud uit het zand te filteren. ‘Onvoorstelbaar hè, zoveel uren werk om genoeg goud te vinden voor één ring’ verzucht ze.

In de meeste goudmijnen wordt kwik gebruikt om zand, steentjes en aarde van het goud los te krijgen. Per kilo goud gaat er ongeveer 1,3 kilo kwik doorheen. Bij de verbranding van het kwik ademen de mijnwerkers de zeer ongezonde kwikdampen in. Vaak komt het kwik in het water terecht en belandt via vis uiteindelijk op de eettafel. Met alle gevolgen van dien. Americo gebruikt geen kwik, maar verpulverde balsobladeren die hij vermengt met water. Hierin wast hij op natuurlijke wijze het goud. Vrijwel alles in de mijn gaat handmatig. Het delven van het goud is op die manier een lang proces en de oogst minimaal. Toch is hij tevreden. ‘Ik ben er trots op dat ik een voorbeeld kan zijn. Ik wil laten zien dat je op een verantwoorde manier een goudmijn kunt leiden.’

Fairtrade-Fairmined

De inspanningen van Solidaridad en haar partners hebben geleid tot de lancering van de officiële Fairtrade-Fairmined standaard voor eerlijke goudwinning door kleine producenten. Sieradenmerken kunnen nu producten op de markt brengen met het fairtrade-label.

De gouddelvers in Tadó hebben dit voorjaar hun Fairtrade-Fairmined certificering rond gekregen. Mondjesmaat verschijnen gouden sieraden met het Fairtrade-Fairmined label in de etalages. De Britse sieradenontwerper Stephen Webster is wereldwijd een van de eersten die Fairtrade-Fairmined goud gaat gebruiken. In Nederland importeert Flamingo uit Nieuwegein al jaren Oro Verde® goud. Ook Bibi neemt een onbewerkt klompje Oro Verde® goud mee naar Nederland. Geïnspireerd door de bijzondere reis naar Colombia ontwerpt ze een prachtige ketting. ‘Goud is zo’n vreemde handelswaar. Wanneer er ergens goud gevonden wordt, springt iedereen er bovenop. Het was bijzonder om te zien dat er mensen zijn die goud op een verantwoorde manier weten te delven, ook al is het maar in kleine hoeveelheden.’

Americo en alle andere Oro Verde® goudzoekers zullen de gouden sieraden waarschijnlijk nooit in handen krijgen. Maar zij leggen wel de basis van goed goud. Dag in, dag uit, in de mijnen van Chocó. ■